

Anketa Zákon roku 2014 v plném proudu - Hlasujte o nejlepším a nejhorším legislativním

Tisková zpráva

Podnikatelé rekapitulují kvalitu legislativy na český byznys - již po šesté v rámci ankety Zákon roku. Do ankety, které se pravidelně účastní stovky významných společností z českého byznysu, jsou nominovány právní předpisy přijaté v uplynulém kalendářním roce s významným dopadem na podnikatelské prostředí. Cílem ankety je přispět k diskusi mezi českými podnikateli, politiky a odbornou veřejností o kvalitě právních předpisů. Šestý ročník prestižní ankety realizuje advokátní kancelář Ambruz & Dark Deloitte Legal ve spolupráci s partnery.

„V letošních nominacích pro nejlepší a nejhorší legislativní počin nechybí daňové předpisy. Tradičně kvůli obrovskému vlivu na byznys. Přitom se zdá, že se čeští podnikatelé stále neshodou v tom, jestli je pro ně důležitější mít daňové předpisy srozumitelné a aby je znali s dostatečným předstihem, nebo jestli prim hraje sazba daně. Přestože je to tak trochu Sofiina volba, aby podnikatelé v partnerství s veřejným sektorem uspěli, bude zřejmě potřeba v tomto aspektu získat silnější konsensus napříč podnikatelskou obcí,“ uvedl Tomáš Babáček, předseda nominační rady ankety Zákon roku a advokát Ambruz & Dark Deloitte Legal.

Nominační rada při přípravě jednotlivých nominací brala v potaz tipy, které mohla od ledna do 20. února 2015 zasílat veřejnost prostřednictvím webových stránek www.zakonroku.cz. Při stanovení pěti nominací v kategorii „Zákon roku“ a pěti v kategorii „Paskvil roku“ přihlížela zejména k očekávanému praktickému dopadu a zkušenosti českých podnikatelů s aplikací konkrétních právních norem. Počet členů nominační rady se oproti loňsku zvýšil o dva členy (z 20 na 22). Tvoří ji primárně právní odborníci napříč právními profesemi, zejména z řad advokátů a podnikových právníků, a další osobnosti, které sledují právní problematiku.

O finálních výsledcích nyní rozhodnou zástupci firem, podnikatelé a odborná veřejnost prostřednictvím hlasování, které poběží do poloviny května 2015. Výsledky ankety budou oznámeny nejpozději začátkem června 2015.

„Nominační rada se shodla na tom, že rok 2014 byl z hlediska nově přijímaných právních předpisů spíše klidnější. Z části to lze jistě přičíst tomu, že se (nejen právnícká) veřejnost vyrovnávala s dopady rekodifikace soukromého práva. Bouřlivá diskuze se strhla ohledně služebního zákona, kdy bylo zejména diskutováno, zda vůbec tento předpis do ankety zařazovat a pokud ano, tak do jaké kategorie. Nakonec je služební zákon nominován jak na Zákon, tak Paskvil roku, vždy kvůli trochu jinému aspektu,“ doplnil Tomáš Babáček.

Na Zákon roku byly nominovány změny snižující administrativní zátěž podnikatelů (novela živnostenského zákona a zákona o zaměstnanosti). Nominační rada však ocenila i změny v jednacím řádu Poslanecké sněmovny, které by obecně měly přispět k přijímání kvalitnější legislativy.

Na Paskvil roku byly i letos nominovány daňové předpisy přijaté na poslední chvíli před koncem roku, ačkoli jsou pro podnikatele zcela zásadní. Dále nominační rada vyhodnotila jako negativní změny přinášející pro podnikatele a obce zbytečné povinnosti navíc, aniž by tyto zároveň přinášely zásadní pozitiva pro spotřebitele nebo pro stát (novela zákona o potravinách a novela zákona o odpadech). Nominaci na Paskvil roku si dále vysloužila novela advokátního tarifu, která má za následek, že se věřitelům nevyplatí soudně vymáhat své nižší pohledávky, a v podstatě tak motivuje dlužníky neplatit své dluhy.

Nominovanými na Zákon roku 2014 jsou tyto legislativní počiny:

Název: **Méně administrativy a omezení (zákon o zaměstnanosti, živnostenský zákon)**
Předpis: Zákon č. [136/2014](#) Sb., kterým se mění mj. zákon č. [435/2004](#) Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. [140/2014](#) Sb., kterým se mění zákon č. [455/1991](#) Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů
Autor: Ministerstvo práce a sociálních věcí (novela zákona o zaměstnanosti) a Ministerstvo průmyslu a obchodu (novela živnostenského zákona)
Nominace: Dochází ke snížení minimální pokuty za nelegální zaměstnávání (typicky „švarcsystém“) z likvidačních 250.000 Kč na 50.000 Kč a ruší se povinnost zaměstnavatelů mít v místě pracoviště doklady o pracovním vztahu zaměstnance, který je řádně hlášen na ČSSZ. Elektronizace živnostenského rejstříku pak odstraní nutnost opakovaného dokládání některých údajů již jednou dodaných živnostenskému úřadu a novela také více ochrání soukromí tím, že se údaje o podnikateli budou přesouvat do neveřejné části rejstříku po čtyřech letech od zániku jeho živnostenského oprávnění.

Název: **Transparentní přijímání zákonů (novela jednacího řádu Poslanecké sněmovny)**
Předpis: Zákon č. [265/2014](#) Sb., kterým se mění zákon č. [90/1995](#) Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů
Autor: poslanci Věra Jourová, Petr Gazdík, Pavel Bělobrádek a další (skupina 46 poslanců různých politických stran a hnutí)
Nominace: Po letech marných diskusí a několika neúspěšných pokusech konečně tato změna jednacího řádu Poslanecké sněmovny zlepšuje kritická místa legislativního procesu, o kterých všichni věděli. Přináší povinnost odůvodňování pozměňovacích návrhů, zavádí roli garančního výboru, který se k nim má vyjadřovat, jmenou evidenci hlasování ve výborech, zveřejňování zápisů z jednání výborů, hlasovací procedury či prodloužení doby mezi 2. a 3. čtením umožňující návrhy vyhodnotit. Přínosem je i prodloužení doby, do níž může návrh zákona zpět (až do zahájení rozpravy ve třetím čtení), aby nemusel jen přihlížet, jak se mu návrh mění před očima.

„Záslužným počinem v minulém roce, který nabývá účinnosti v březnu tohoto roku, bylo prosazení novely zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny. Napravuje se tím značná část dlouhodobě kritizovaných nedostatků legislativního procesu a vytváří se prostředí pro transparentnější a odpovědnější přijímání zákonů v Poslanecké sněmovně. Nyní bude třeba dosáhnout ještě toho, aby se tato pravidla prosadila v praxi, a nebyla obcházena např. záměrným nezaznamenáváním hlasování ve výborech, pouze formálním odůvodňováním pozměňovacích návrhů či pravidelným zkracováním lhůt,“ uvedl František Korbela, místopředseda Legislativní rady vlády České republiky.

Název: **Veřejná regulace na správném místě (zákon o kybernetické bezpečnosti)**
Předpis: Zákon č. [181/2014](#) Sb., o kybernetické bezpečnosti
Autor: Národní bezpečnostní úřad

Nominace: Hlavním přínosem je standardizace úrovně bezpečnostních opatření, která by měly povinné subjekty implementovat. Zvyšuje se právní jistota nejen povinných subjektů a jejich smluvních partnerů, ale také veřejnosti, která by vyřazením daného systému z provozu byla dotčena nejvíce. Zvýšení právní jistoty a předvídatelnosti v oblasti kybernetické bezpečnosti může přinést snížení transakčních nákladů na technologické a právní zabezpečení významných informačních systémů a kritické informační infrastruktury. Podstatným praktickým benefitem pro podnikatele je zavedení efektivního komunikačního řešení v případě kybernetických incidentů, které obvykle cílí na neomezený počet subjektů. V takové situaci mají povinné subjekty k dispozici národní CERT a vládní CERT jako platformy pro sdílení informací, metodickou podporu, pomoc a součinnost, koordinaci společného postupu a řešení vzniklé situace a přijetí účinných reaktivních opatření s cílem minimalizovat dopad útoků a výši škod.

Název: **Partner pro soukromou sféru (Služební zákon)**

Předpis: Zákon 234/2014 Sb., o státní službě

Autor: poslanci Roman Sklenák, Jeroným Tejc a další (skupina 6 poslanců ČSSD)
Kariérní postup bez pravidel a riziko bezdůvodného odvolání v rámci povolebního obsazování míst vítěznou stranou. Taková perspektiva do státní správy nelákala a výsledkem jsou případy korupce, klientelismu, nekoncepčnosti či nedostatečné kvalifikace. Kvalita fungování státní správy má přitom zásadní dopad na kvalitu

Nominace: podnikatelského prostředí. Současná vláda si proto zaslouží ocenění, že měla odvahu vzdát se části svého vlivu nad úředníky a zavést pravidla. Výsledná podoba zákona možná není dokonalá, jde ostatně o kompromis, na kterém se vláda za cenu ústupků domluvila s opozicí. Oproti dosavadnímu stavu však představuje krok dopředu a díky kompromisnímu přístupu má šanci přetrvat i po případném vládním střídání.

Název: **Férové placení daní se vyplatí**

Předpis: Zákon č. [267/2014](#) Sb., kterým se mění mj. zákon č. [280/2009](#) Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

Autor: Ministerstvo financí

Nominace: Každý může někdy zaškokbrtnout a nemělo by se s ním pro to jednat jako s kriminálníkem. Od ledna 2015 může finanční úřad prominout příslušenství daně (penále, úrok z prodlení a úrok z posečkané částky), pokud si daňový subjekt v minulosti řádně plnil své daňové a účetní povinnosti, poskytoval součinnost či by byl úrok s ohledem na jeho poměry příliš tvrdý. Finanční správa už strukturovaně a srozumitelně oznámila, jak bude u promíjení standardně postupovat, což budí důvěru ve způsob promíjení.

„Znovuzavedení individuálního promíjení některého příslušenství daně považuji za velmi pozitivní krok, který KDP ČR dlouhodobě prosazovala. Jde o velmi důležitý a nenahraditelný institut, který umožňuje řešit některé individuální absurdní důsledky zdanění vyplývající ze složitého a často se měnícího daňového systému, umožňuje zohlednit neúmyslné chyby a odstranit možnou tvrdost právní úpravy a podobně - jde tedy o jakousi „krabičku poslední záchrany“,“ řekl k nominaci férového placení daní Jiří Nesrovnal, člen prezidia Komory daňových poradců ČR a doplnil: „Naopak bych se přimlouval do budoucna pro jeho rozšíření na veškeré příslušenství daně, i daň samotnou a úpravu některých podmínek pro použití prominutí. Argumenty možným rizikem korupce je nutné odmítnout, neboť takto by bylo možné argumentovat vzhledem k celému daňovému řízení - jde o řízení s lidmi a o lidech.“

Nominovanými na Paskvil roku 2014 jsou tyto legislativní počiny:

Název: **Zbytečné informační povinnosti podnikatelů (informace o původu potravin)**

Předpis: Zákon č. [139/2014](#) Sb., kterým se mění mj. zákon č. [110/1997](#) Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů

Autor: Ministerstvo zemědělství

Nominace: Provozovatelé potravinářských podniků s tržbami nad 5 mld Kč musí u vstupů do svých prodejen nově uvádět pět států původu potravin s nejvyšším podílem na jejich tržbách, a to v přesně stanoveném formátu a s roční aktualizací. I kdyby spotřebitelé tuto informaci zaznamenali, neřekne jim ale nic o skutečném místě výroby potravin, které nakupují. Dle novely a následného výkladu státních orgánů musí dále všichni provozovatelé potravinářských podniků na regálové cenovce umístit čitelný údaj obsahující obchodní název a sídlo provozovatele potravinářského podniku, který potravinu vyrobil. Pokud ale není sídlo takového provozovatele shodné s místem faktické výroby, postrádá tento údaj informační smysl.

Název: **Služební zákon: cíle nenaplněny**

Předpis: Zákon 234/2014 Sb., o státní službě

Autor: poslanci Roman Sklenák, Jeroným Tejc a další (skupina 6 poslanců ČSSD)

Nominace: Nevhodný způsob přijímání takto důležité normy se odrazil v její kvalitě a vytčené cíle (nastavení podmínek pro profesionální a stabilní státní správu) nebyly naplněny. Absence Generálního ředitelství státní služby znamená rezignaci na dostatečně nezávislé a silné postavení řídicího orgánu. Nejde přitom pouze o formální změnu, když došlo k nahrazení Generálního ředitelství Sekcí pro státní službu na Ministerstvu vnitra, vzniklá sekce je totiž z hlediska stanovených kompetencí nadána výrazně slabším postavením. Další nedostatky představují způsoby výběrových řízení a netransparentní způsob odměňování. Jako problematické se rovněž ukázalo přijímání prováděcích předpisů, jež jsou klíčové pro kvalitní implementaci. Služební zákon tak zřejmě nevytvořil potřebné předpoklady pro vytvoření profesionální a silné státní správy, která by byla rovnocenným partnerem podnikatelské sféry.

Název: **Ode zdi ke zdi: Novela advokátního tarifu**

Předpis: Vyhláška 120/2014 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. [177/1996](#) Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů

Autor: Ministerstvo spravedlnosti

Nominace: Náhrada nákladů řízení u formulářových žalob do 50 000 Kč je od poloviny roku 2014 pro vítězného účastníka stanovena v paušální výši několika stokorun. Tyto paušální částky nemohou účastníkům nahradit náklady vynaložené na právní pomoc, a proto se vymáhání částek v řádu několika desetitisíců stává značně neekonomické. Dluhy v řádu tisícikorun může být pro věřitele nově hospodárnější nevymáhat vůbec. Namísto novely, která by zamezila občasnému zneužívání soudního procesu, byla vydána vyhláška, která věřitelům fakticky znemožňuje vymáhat své pohledávky.

Název: **Daňové předpisy opět komplikovanější a opět na poslední chvíli (tři sazby a reverse charge DPH)**

Předpis: Zákony č. [262/2014](#) Sb. a č. [360/2014](#) Sb., kterými se mění zákon č. [235/2004](#) Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Autor: Ministerstvo financí

Byla zavedena třetí sazba DPH, přitom stále panují nejasnosti o zařazení některých produktů do příslušných sazeb. Dále bylo zavedeno rozšíření režimu reverse charge na další druhy dodání zboží v České republice, včetně možnosti zavést jej na přechodnou dobu i pro další komodity, opět s nejasnostmi ohledně aplikace či neaplikace na některé zboží a velikost dodávek. Zákon č. [360/2014](#) Sb. byl nadto schválen Poslaneckou Nominace: sněmovnou 22. prosince 2014, což opět způsobilo zbytečné potíže a nejistotu firmám, které do poslední chvíle nevěděly, jak nastavit své systémy k 1. lednu 2015. Skvělé příklady toho, co by se nedělo, kdyby předpisy pro podnikatele vstupovaly v účinnost aspoň s tříměsíčním odstupem po přijetí. Ještě větší jistotu by přineslo, kdyby nové předpisy pro podnikatele vstupovaly v účinnost jen k 1. lednu či 1. červenci daného kalendářního roku.

Název: **Zbytečná administrativní zátěž místo řešení reálných problémů (třídění bioodpadu místo regulace výkupu odpadů)**
Předpis: Zákon č. [229/2014](#) Sb., kterým se mění zákon č. [185/2001](#) Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
Autor: Parlament ČR
Z původního senátního návrhu regulovat provoz výkupu odpadů se veletočem v legislativním procesu zavedla nová povinnost obcí třídit rostlinný bioodpad a kovy. Místo Nominace: řešení reálného problému (omezení masivního rozkrádání kanálových poklopů, dopravních značek apod. přes výkupny odpadu) se zavedla regulace v oblasti, kde už fungovala spolupráce obcí s podnikatelskou sférou.

Pravidla ankety Zákon roku 2014

Mohou být nominovány obecně závazné právní předpisy České republiky či Evropské unie, jež nabyly platnosti v uplynulém roce: ústavní zákony, zákony, vyhlášky ministerstev, nařízení vlády, směrnice a nařízení EU. Nominace se mohou vztahovat i na nové mezinárodní smlouvy s dopadem na podnikatelské prostředí ČR.

V kategorii nejhorší legislativní počin roku mohou hlasující vybírat i mezi právními předpisy, které v daném roce pozbyly platnosti zejména v důsledku zrušení Ústavním soudem ČR či Soudním dvorem EU. Jako autoři nominovaných právních předpisů jsou uváděni jejich iniciátoři nebo ti, kteří k přijetí předpisu jinak významně přispěli.

Více informací o anketě Zákon roku 2014 a přechozích výsledcích ankety naleznete na www.zakonroku.cz.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Recenze publikace: Chalupa, R. Zákon směnečný a šekový - komentář směnečné části. Zákon o mezinárodním právu soukromém - komentář směnečné části. Praha: Leges, 2021, 646 s.](#)
- [Recenzia](#)
- [Budoucnost je v technologiích i udržitelnosti](#)
- [Anotační recenze: Vyvlastnění a vyvlastňovací řízení](#)
- [Věznice jsou přeplněné a věznění příliš drahé. Knihou Tresty budoucnosti chce INFO.CZ otevřít diskuzi o změnách](#)
- [Recenze na knihu: Zdeňková, V., Seidlová, M., Čornejová, H., Peterová H.: Jak správně vytvářet](#)

[a využívat FKSP: Jak postupovat při poskytování příspěvku na stravování.](#)

- [Recenze na knihu: Zuzana Strnadová: Co by měl vědět příjemce dotace. 1.vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2019, ISBN: 978-80-247-3076-9](#)
- [Ondřej Chmela: Zrušení poplatku za podnět k ÚOHS lze považovat za správné](#)
- [Anotační recenze: Koudelka, Z., Průcha, P., Zwyrtěk Hamplová, J.: Zákon o obcích \(obecní zřízení\) – Komentář. Praha: Leges, 2019, 480s](#)
- [Pražské finále osmého ročníku konferencí Soukromé právo](#)
- [Recenze: Jakub Tomšej a kolektiv - Zaměstnávání cizinců v České republice](#)